

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2026-405

16.4.2026

Trafikkforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Grunnlag for gebyrileggelse – manglende betaling - dispensasjon

Klager ble ilagt gebyr for perioden 28.2.25 – 18.4.25. Klagers forsikring ble brakt til opphør på grunn av manglende betaling. Kjøretøyet var uforsikret fra 28.2.25 frem til kjøretøyet ble avregistrert 5.9.25. Gebyrileggelsen ble påklaget og klager viste bl.a. til at kjøretøyet var solgt 4.9.25. Da klager ikke lenger var den reelle eieren av kjøretøyet etter denne datoen etterga Trafikkforsikringsforeningen gebyret i perioden 19.4.25 – 4.9.25, men opprettholdt gebyrkravet for perioden 28.2.25 – 18.4.25 og viste til at gebyret var korrekt ilagt og at det ikke var grunnlag for dispensasjon. Klager var uenig og viste til at gebyret måtte ettergis på bakgrunn av belastende forhold som svindel og hærverk, samt klagers økonomiske og helsemessige situasjon. Nemnda kom til at vilkårene for gebyrileggelse var oppfylt, og at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon. Etter nemndas vurdering var det ikke sannsynliggjort at klager var ute av stand til å ivareta forsikringsplikten som følge av helsemessige forhold.

GEBYRETS STØRRELSE: Fra og med 28.2.25 til og med 18.4.25

Saksfremstilling

Klager ble 3.3.25 ilagt gebyr for uforsikret motorvogn. Gebyret ble ilagt for perioden fra og med 28.2.25 til og med 4.9.25. Det fremgår av TFFAuto at kjøretøyet var forsikret frem til og med 22.2.25 før forsikringen ble avsluttet på grunn av manglende betaling. Kjøretøyet var uforsikret fra og med 23.2.25 frem til kjøretøyet ble avregistrert 5.9.25. Trafikkforsikringsforeningen (TFF) varslet klager elektronisk om at kjøretøyet var uforsikret på SMS og e-post 28.2.25.

Klager påklaget gebyrileggelsen 14.9.25. I klagen ble det bl.a. vist til at klager var utsatt for svindel og hærverk, og det ble vedlagt kontrakt for salg av kjøretøyet.

Den fremlagte salgskontrakten var datert 19.4.25. Da klager ikke lenger var den reelle eieren av kjøretøyet fra denne datoen etterga Trafikkforsikringsforeningen gebyret i perioden 19.4.25 – 4.9.25. Trafikkforsikringsforeningen fant ikke grunnlag for å ettergi gebyret i perioden 28.2.25 – 18.4.25, og opprettholdt gebyrileggelsen for denne delen av gebyrperioden.

Partenes anførsler

Klager anfører i det vesentlige at han har vært utsatt for svindel, hærverk, forfølgelse og er fratatt sin økonomi, og klager har lagt ved legeerklæring som dokumenterer helseutfordringer. Det vises til at situasjonen har satt klager ute av stand til å kunne tilfredsstille pengekrav fra TFF, og at dette er forhold utenfor klagers kontroll. Videre kan ikke klager se noe grunnlag for kravet. For nemndsbehandlingen har klager i hovedsak vist til manglende forholdsmessighetsvurdering og at sekretariatet ikke i tilstrekkelig grad har vurdert klagers belastende forhold og økonomiske evne,

samt anført at det foreligger særlige grunner for å ettergi gebyrkravet.

Trafikkforsikringsforeningen anfører i det vesentlige at gebyret er korrekt ilagt og at det ikke foreligger grunnlag for dispensasjon. I TFFAuto fremgår det av data TFF har mottatt fra forsikringsforetaket at kjøretøyet ble uforsikret 23.2.25. Slik det følger av forsikringsforetakets vedlagte kopier av faktura, purring og inkassovarsel fremstår det som om at forsikringsforetaket har overholdt ordinære purrerutiner ved manglende betaling. TFF kan ettergi gebyret helt eller delvis dersom plikten til å forsikre kjøretøyet må anses som unnskyldelig som følge av forhold utenfor klagers kontroll. Betalingsmislighold vil som utgangspunkt regnes som et forhold innenfor forsikringstakerens kontroll. TFF finner ikke grunn til å ettergi gebyret på bakgrunn av de legeerklæringer klager har fremlagt, da brudd på plikten til å tegne forsikring ikke kan anses unnskyldelig som følge av forhold utenfor klagers kontroll.

Sekretariatets konklusjon:

Sekretariatet kom i sin vurdering til at gebyret var korrekt ilagt og at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon for det ilagte gebyret:

Vilkårene for gebyrleggelse

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikkforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. (heretter omtalt som gebyrforskriften) §§ 4 og 5.

Det fremgår av sakens dokumenter at forsikringen gikk til opphør 23.5.25 på grunn av manglende betaling, og at kjøretøyet var uforsikret frem til det ble avregistrert 5.9.25. Videre fremgår det av sakens dokumentert at du var eier av det aktuelle kjøretøyet i gebyrperioden fra og med 28.2.25 til og med 18.4.25 som denne saken gjelder.

Kjøretøyet var registrert og forsikringspliktig. Gebyrleggelsen for perioden fra og med 28.2.25 til og med 18.4.25 fremstår som korrekt ilagt etter forskriften §§ 4 og 5. Slik saken er opplyst har også Trafikkforsikringsforeningen varslet og ilagt gebyret i tråd med gebyrforskriften §§ 6 og 7.

Vilkårene for dispensasjon (hel eller delvis ettergivelse av gebyret)

Spørsmålet blir etter dette om det er forhold i denne saken som gir grunnlag for dispensasjon fra gebyrplikten.

Når vilkårene for gebyrleggelse er oppfylt, må gebyret som utgangspunkt betales. Etter bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 kan gebyret imidlertid ettergis helt eller delvis dersom unnlåtelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som «unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll».

Det fremgår av forarbeidene til lovbestemmelsen (Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018 pkt.15.10) at den forsikringspliktige er ansvarlig for alle forhold innenfor egen «kontrollsfære», uavhengig av om vedkommende er noe å bebreide. Videre fremgår det at:

Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren.

I avgjørelse **FinKN 2019-373** uttalte nemnda at ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, ligger innenfor hver enkelt sin «kontrollsfære», og at det følgelig er et forhold den enkelte er ansvarlig for og som kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr. Som påpekt av nemnda i avgjørelse **FinKN 2021-692** er «dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold er etter gjeldende rett nærmest utelukket».

Forsikringsforetaket har fremlagt faktura datert 25.11.24 med betalingsfrist 25.12.24, samt purring datert 9.1.25 med betalingsfrist 23.1.25. Av purringen fremgikk at dersom du ikke betalte innen fristen, ville forsikringen avsluttes den dagen fristen gikk ut. Videre fremgikk det at du har ansvar for at kjøretøyet er forsikret, og at Trafikkforsikringsforeningen vil kreve inn et gebyr per dag kjøretøyet er uforsikret.

Sekretariatet forstår det slik at både faktura og purring ble sendt til riktig adresse. Vi legger dermed til grunn at du ut fra tilgjengelig informasjon hadde en oppfordring til å bringe forsikringene i orden. Det må anses å ha ligge innenfor din kontroll som forsikringstaker å opprettholde forsikringsdekningen ved å sørge for betaling av riktig beløp til riktig tid.

Det forhold at sykdom eller andre forhold har virket inn og gjort det vanskelig å foreta seg det som er nødvendig for å hindre at det påløper gebyr, har ikke blitt ansett som tilstrekkelig til å fritta for gebyrplikt, jf. avgjørelse **FinKN 2019-218**. Dispensasjon forutsetter at det legges frem dokumentasjon som tilsier at man som følge av helsemessige forhold eller andre særlige omstendigheter har vært helt ute av stand til å ivareta de plikter som påligger en eier av et kjøretøy, for eksempel fordi man har vært innlagt på sykehus, jf. **FinKN 2020-514**.

Du har anført at du har vært utsatt for svindel, hærverk, forfølgelse og forhold som har vært utenfor din kontroll. Videre har du lagt ved legeerklæring hvor det fremgår at du har vært under behandling for kompleks PTSD, depresjon og søvnvansker, og at du har hatt problemer med å betale strømregninger. Vi forstår det slik at du mener disse forholdene har satt deg ute av stand til å overholde dine forpliktelser, noe som gjør at unnlatelsen av å overholde forsikringsplikten må regnes som unnskyldelig som følge av forhold utenfor din kontroll.

Sekretariatet tviler ikke på at din situasjon har vært svært vanskelig, og har forståelse for at helsemessige forhold og andre belastninger kan gjøre det krevende å oppfylle nødvendige forpliktelser. Imidlertid viser både forskriften og nemndspraksis at det skal svært mye til for å få ettergitt gebyret. Etter nemndspraksis er dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold nærmest utelukket. Det at det er vanskelig å overholde økonomiske forpliktelser, eller at man har fysiske eller psykiske helseproblemer, er ikke tilstrekkelig for å bli fritatt for gebyr. På bakgrunn av de fremlagte legeerklæringene og anførslene om svindel og hærverk, finner vi ikke at det er tilstrekkelig dokumentert at du i den aktuelle perioden var helt ute av stand til å overholde forsikringsplikten. Vår vurdering er dermed at du ikke har sannsynliggjort at manglende betaling skyldtes forhold utenfor din kontroll.

Etter dette har vi kommet til at bruddet på forsikringsplikten ikke skyldes forhold som lå utenfor din kontroll. Gebyret kan ikke ettergis, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd og forskriften § 9.

Problemstillingen for nemnda

Spørsmålet til nemnda er om gebyret er korrekt ilagt og om det er grunnlag for å gi dispensasjon.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Nemnda er, både når det gjelder spørsmålet om korrekt illeggelse og dispensasjon, enig med sekretariatet og kan langt på vei slutte seg til den begrunnelse som er gitt. Foranlediget av den videre klagen til nemnda skal nemnda bemerke:

Kjøretøyet ble uforsikret 23.2.25, men da opplysningen om dette først ble registrert 28.2.25, er gebyr ilagt fra denne dato. Det fremgår også av fremlagt hendelsesoversikt at klager ble varslet på sms og i e-post både 28.2. og 9.4.25 uten at klager reagerte adekvat på varslene.

Når det spesielt gjelder dispensasjonsadgangen, har klager anført at sekretariatets avgjørelse bygger på «en mangelfull rettsanvendelse og en utilstrekkelig konkret og individuell rimelighetsvurdering» av klagers situasjon.

Nemnda er, som allerede nevnt, uenig i dette.

Ordningen med illeggelse av gebyr for misligholdt plikt til å holde kjøretøy ansvarsforsikret til enhver tid, åpner ikke for en rimelighetsvurdering i det enkelte tilfellet. Reglene er absolutte og er ment å være enkle å forholde seg til. Dispensasjonsadgangen er snever, og det er uttrykkelig uttalt at det er den som er ilagt gebyret, som har bevisbyrden for de faktiske opplysninger som påberopes for dispensasjon, og at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt. Dersom det foreligger handlingsalternativer, er dispensasjon utelukket. Det vises til den generelle rettsforståelse som sekretariatet har gjort rede for, og som nemnda er enig i.

Klager har anført at hans økonomi ble vesentlig svekket på grunn av sykdom, lang saksbehandlingstid av et erstatningskrav og økonomisk tap som følge av påstått svindel. Erstatningskravet er fremsatt etter en påstått ulovlig politiaksjon 5.12.22 og svindelen skal ha skjedd i 2024. Begge disse forholdene har, slik nemnda ser det, ingen betydning for vurdering av dispensasjonsadgangen. Påstanden om redusert økonomi som følge av sykdom, synes etter nemndas syn å være logisk, men klager har ikke fremlagt noen dokumentasjon for reduksjonen, og uansett har nemnda i tidligere avgjørelser lagt til grunn at det ligger innenfor den enkeltes kontroll å innrette seg etter økonomien slik den er til enhver tid. Den direkte foranledningen til at forsikringsforetaket sa opp forsikringsforholdet var manglende betaling av forsikringspremie for perioden 25.12.24 til 24.1.25 på samlet kr 1 072, hvorav premien for kjøretøyet kun var kr 660.

Klager har lagt frem to legeerklæringer i saken. Begge er fra juli 2025. I den ene opplyses det om kroniske ryggsmarter fra 2020, og i den andre uttales det at han er under behandling for kompleks posttraumatisk stresslidelse, depresjon og søvnvansker. Som følge av dette siste vurderes han som psykisk sårbar og ustabil. Begge erklæringene er avgitt i forbindelse med at klager har mottatt varsel om stenging av strømmen og angir mulige konsekvenser av dette.

Bakgrunnen for at kravet om ansvarsforsikring for kjøretøyer er absolutte, og derfor er strenge, er det betydelige farepotensialet kjøretøyer, særlig de hurtiggående, representerer for å volde betydelig skade på liv, helse og eiendom. På denne bakgrunn har lovgiver instruert om at dispensasjonsadgangen skal praktiseres strengt, og når det gjelder sykdom, har nemnda i en rekke avgjørelser uttalt at man nærmest må være helt ute av stand til å ivareta sine økonomiske forpliktelser før det kan bli tale om dispensasjon. Plutselig innleggelse i sykehus er eksempler fra praksis der det er gitt dispensasjon, men det er ikke tilfellet i vår sak. Klager har i gebyrperioden vist at han er i stand til å ivareta sine interesser ved å overdra kjøretøyet til ny eier, og det er ikke noe i legeerklæringene som tilsier at han av helsemessige grunner var ute av stand til å betale løpende forsikring, eventuelt avregistrere kjøretøyet.

Klagen har etter dette ikke ført frem og klager plikter derfor å betale det ilagte gebyret.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)